

Plaats: Catharinakerk in Roden

Aanwezig:

Ring Groningen

Aanwezig H.A. van Dijk, preses; ds. A. Bruin

Ring Oost Groningen

Aanwezig H. van de Meent, lid BM; ds. J. Hoogstede (digitaal)

Afwezig L.J. Wijnands

Ring NO Groningen

Aanwezig ds. R. Poede, lid BM; R. Wind

Ring Westerkwartier

Aanwezig ds. M. Krooneman

Ring Winsum

Aanwezig J. Roorda

Afwezig ds. C. Hoek, Y. Rosier-Hoogkamp

Ring Assen

Aanwezig W. Oostenbrink

Ring Emmen

Aanwezig D. de Jong, ds. B. de Groot

Afwezig A.F. Kolkman, lid BM

Ring Hoogeveen

Aanwezig M. Weismann, ds. S. van Dijk

Ring Zuidwest Drenthe

Aanwezig ds. M. Gaastra, A. van Vuuren, P. Steen

Evang. Luth. Gem

Afwezig A. Stigter

Overig

Aanwezig ds. J. Hommes, classispredikant, L. de Zeeuw, scriba, N. Becht, actuarius;

W. Wisman, voorzitter CCBB;

Afwezig ds. W. Bakker, voorzitter visitatie, Chr. Dekker, diaconaal consulent

Afgevaardigden synode

Afwezig H. Vrijhof, J. v.d. Berge, J. de Koning, ds. G. van der Werff, B. Meems

Gasten (fysiek en digitaal):

PG Noordlaren-Glimmen: Dick Vos en ds. F. Karelse; PG Garmerwolde-Thesinge-Stedum-ten Post: Peter Tillema en Gerda Koens; PG Grijpskerk: Piet van Esch; PG Veendam: Eeke Crum-van Dellen, ds. Hilde van der Zwaag-Visscher en Gerrit Visscher-van der Zwaag; PKN Warffum-Breede-Usquert: Hiltje Dubois-Andringa; PKN Coevorden: Dick Kloosterhuis; PG Musselkanaal: ds. van de Griend en Arnold Clevering; PG Gasselternijveen: ds. Hans Jonker; PG Doezum: mv Alie Kloosterman en Bert Oldewarris; PG Lutjegast: heren Notebomer en Gorter; PG Bovensmilde: ds. Diète Kits en Jan Boer; PG Leek: ds. Sita Hofstra en Elisabeth Eikelenboom; Nog Meppel: Willemijn van Schilfgaarde; PG Klazienaveen: Dinie de Jong; PG Vriescheloo: Annemarie Hazebroek.

1 Avondgebed

Door ds. Sijbrand van Dijk, predikant te PG Roden Roderwolde. Organist Erwin Wiersinga bespeelt het prachtige Hinsz orgel. We zingen Psalm 82, Lied 369a en 686. Ds. Van Dijk leest voor uit Lucas 4, de verzen 16 t/m 21, en spreekt over Jezus die voor het eerst in het openbaar optreedt (te beluisteren op www.kerkomroep.nl; zoeken op PG Roden - Roderwolde).

2 Welkom

Onze preses, dhr. Henk van Dijk, heet allen van harte welkom, ook hen die via kerkomroep de extra classicale vergadering digitaal bijwonen.

3 Thema: *Armoede en Diaconaat*

I.v.m. quarantaine door corona van onze diaconaal consulent, Christiaan Dekker, komt het thema Diaconaat en Armoede te vervallen. De bedoeling is om dit nu te agenderen voor de volgende vergadering van 22 februari a.s.

4 Thema:

A. *Hoever kunnen we gaan in het aanspreken van gemeenten op samenwerking?*

Er komen veel oproepen vanuit de classis met vragen als 'help ons om samenwerking op gang te brengen of 'we kunnen niet langer alleen, we hebben samenwerking met anderen nodig'. Wij worstelen als BM regelmatig met de vraag hoever we daarin moeten gaan, ons er wel of niet mee bemoeien, wel of niet samenwerking stimuleren. De basis blijft natuurlijk de zelfstandigheid van de gemeente. Maar als die gemeente om hulp roept, dan is de vraag of wij die hulp kunnen afwijzen of dat we dan juist de gemeente hulp moeten bieden. Aan de hand van de casus van ds. Jan Hommes gaan we in groepjes met elkaar hierover in gesprek. Het is de bedoeling dat per groepje 1 rapporteur verslag doet van wat daar is besproken.

Rapportages vanuit de gespreksgroepjes:

Annemarie Hazebroek: Je zou eerst willen weten waar de knelpunten zitten, omdat er vaak sprake is van verschil in cultuur. Ieder dorp heeft namelijk zijn eigen achtergrond. Het is belangrijk om te zoeken naar wegen dat mensen elkaar ontmoeten, dan begint er wat te groeien.

Ds. Diète Kits: advies om in de gemeentes naar inspirerende personen te zoeken die met zachte hand naar voren worden geroepen en die met liefde, humor en kracht het gesprek aangaan: 'vanuit de idee dat dwingen niet werkt en niets doen is ook geen optie'. Een creatieve middenweg begint van onderop, zoek wegen en mensen die dat willen gaan initiëren. En op een gegeven moment moet je ook de noodzaak laten zien dat er wat moet gebeuren. We moeten voorkomen dat we in een sterfhuisconstructie terecht komen, omdat we dan niet willen.

Annemarie Hazebroek: De vraag is hoe ver je kunt gaan in gesprekken met gemeentes die niet willen. Je zou aan de 'sterkere' gemeente kunnen vragen wat het doet met je geloof als je ziet dat de andere gemeente problemen krijgt.

M. Weismann: in de casus lijkt een gemeenschappelijk predikant mogelijk te zijn, maar ook dat ze niet meer willen: dat zal eerst in kaart gebracht moeten worden, voor dat een vervolgstap kan worden gezet, en dan via gesprekken maar zeker niet met dwang.

Ds. B. de Groot: zorgen dat mensen elkaar leren kennen, want als je elkaar kent dan kun je meer dingen samen doen.

Wim Oostenbrink: de vraag is of het zinvol is dat omliggende gemeentes met elkaar gaan samenwerken. Dat zou uit een gesprek moeten blijken.

Dick Vos: ons groepje legt de nadruk op 'praten', oproepen tot solidariteit. Bij de ontmoeting moet het gebeuren. Opleggen is echt een stap te ver.

Ds. Arie Bruin: het lijkt een goede zaak dat gemeentes A en B serieus proberen te kijken wat ze voor elkaar kunnen betekenen. We constateren in de praktijk toch dat kerkelijke gemeentes vooral in hun eigen dorp gemeente willen blijven en pas een ander opzoeken als het moet. Gemeentes wachten dus soms te lang. Dat is eigenlijk niet verstandig. Optie kan zijn om puur praktisch een predikant te delen, maar je zou ook kunnen kijken of je als 2 gemeentes ook iets van elkaar kunt leren. Dus niet dat de grote gemeente de kleine helpt, maar dat je voor elkaar iets kunt betekenen. Over de vraag hoeveel bevoegdheid aan het BM geven: BM mag best wel redelijke druk uitoefenen op een gemeente. Iemand uit de groep vond uit een eerdere ervaring dat het BM te weinig druk had uitgeoefend.

Anke van Vuuren: het is heel belangrijk dat de classis meer bevoegdheid krijgt, maar dan in positieve zin van het woord, namelijk meer adviserend en sturend. Het begint altijd met het zoeken van verbinding. Daar kun je niet vroeg genoeg mee beginnen. Ook vanuit de classis zou daar meer nadruk op moeten komen liggen omdat ook grotere gemeentes daar in de toekomst mee te maken gaan krijgen. Bij onze gemeente hadden we graag gewild dat de classis meer mogelijkheden en bevoegdheden had gehad om ons te helpen om vooruit te komen.

Ds. Frederique Karelse: wat te doen als BM? In onze groep was er behoefte aan uitwisseling van informatie. Ik was aanvankelijk sceptisch, maar het idee is toch om meer bij de classis neer te leggen - hoewel alle instrumentaria daar nog niet voor beschikbaar zijn - zoals financiën op classicaal niveau, predikanten op classicaal niveau, hulp vanuit de classis, behoefte dat er eens iemand opstaat die zegt 'wat kunnen wij voor jullie doen? jouw probleem is mijn probleem, we gaan samen aan de slag'.

Een ander uit de groep zegt: Hulpvraag bij samenwerking van kleine gemeentes: als het niet lukt dan zou je willen dat er een orgaan is, in de vorm van de classis, die voor ons op zoek gaat naar samenwerking en zoekt naar een oplossing zodanig dat we in de plaatselijke gemeente kunnen blijven vieren, en dat met elkaar faciliteren. Hoe dat gefinancierd moet worden: uit solidariteit dat we niemand in de kou laten staan.

Hiltje Dubois: in onze groep werd informatie uitgewisseld over hoe de samenwerking met 4 omliggende gemeentes is gegaan: er werd begonnen met gezamenlijk een musical te organiseren, vervolgens is er een enquête gehouden in de gemeentes om in beeld te krijgen wat gemeentes willen. Ook is geadviseerd om te spreken over wat van iedere gemeente de sterke en zwakke kanten zijn: 'wees daar eerlijk in, want daarmee maak je ook duidelijk waarom je samenwerking zoekt'. In een vroeg stadium werd ook een gemeente adviseur ingeschakeld die de voorzitter werd voor de gezamenlijke bijeenkomsten. Dat ging goed tot dat Corona kwam, want toen stagneerde het proces van de onderlinge ontmoeting.

Ds. Hans Jonker: (via de e-mail) stelt voor de toestemming op te schorten en het gesprek te stimuleren en met behulp van een quick-scan voor gemeentes de mogelijke verschillen en overeenkomsten in kaart te brengen die het proces kunnen beïnvloeden.

Henk van Dijk concludeert samenvattend dat de grootste gemene deler toch is: 'inventariseer wat intensiever dan wat tot dusverre is gedaan en daar waar je problemen ziet mag je best wat druk uitoefenen en gemeentes wijzen op hun onderlinge verantwoordelijkheid'.

B. De notities van ds. Raymond Poede en Henk van Dijk

Naar aanleiding van beide notities zijn 3 vragen geformuleerd, die weer in groepjes met elkaar worden besproken.

Vraag 1:

Zijn wij als CV bereid te adviseren om niet alleen inhoudelijk maar ook financieel solidair te zijn en onze financiële mogelijkheden te delen met andere gemeenten binnen onze classis?

Vraag 2:

Zijn wij als CV bereid te adviseren het beheer van onze gebouwen in onze classis centraal (binnen de classis) te laten plaatsvinden, mits de voortgang van onze plaatselijke activiteiten niet noemenswaardig wordt belemmerd?

Vraag 3:

Is de denkrichting in het stuk van ds. Poede een weg om verder te verkennen of moet het een geheel andere kant op, zo ja welke?

Rapportages vanuit de verschillende gespreksgroepjes:

Ds. Marijn Krooneman: Het concrete punt van financiën stuit op heel veel scepsis in ons groepje. Dat gemeentes hun kerkgebouw en financiën gaan inleveren aan een hoger orgaan, dat zien wij niet gauw gebeuren. Dit druist in tegen ons kerkmodel. We herkennen dat kleine gemeentes in de knel zitten, maar dan wordt toch eerder gekeken naar de grotere buurgemeente i.p.v. naar de classis, terwijl de classis wel boven de partijen kan staan. Ook werd gesproken over betrokkenheid van mensen bij het geefgedrag en praktische betrokkenheid. De oproep aan het BMCV is: zorg voor deskundig personeel dat kan ondersteunen bij het helpen en beheren van middelen i.p.v. het over te nemen.

Ds. Arie Bruin: we hebben gesproken over hoe de financiële zaken in de gemeentes zijn geregeld, en of er nog voldoende deskundige mensen zijn. In de praktijk blijkt dat een groot deel van de KR geen verstand heeft van financiële zaken en soms ook geen belangstelling. Hoe overbrug je die kloof? Benoemd werd dat kleinere gemeentes hun administratie laten verzorgen door een grotere gemeente met een eigen kerkelijk bureau of een accountant inschakelen. De vraag om financieel solidair met elkaar te zijn, vonden wij een lastig punt. De onderlinge verantwoordelijkheid moet groeien dat je ook financieel voor elkaar in wilt staan. Er is wel enige sympathie, maar lastig om dat uit te voeren. De vraag over het stuk van ds. Raymond Poede zou ik graag op een volgende CV willen bespreken. We hechten wel aan een inhoudelijke discussie over wat ons werkelijk bindt. De geloofskant moeten we niet vergeten als we met gebouwen en financiën bezig zijn. Vertrouwen is belangrijk om met elkaar te willen samenwerken: goed luisteren en communiceren!

De inbreng van een ander: aan de relatie tussen ouderling en ouderling-kerkrentmeester zou best wat meer tijd besteed mogen worden: dat is een interessant onderwerp voor bespreking in de classis.

Ds. Van der Griend: financiële problemen van een lokale gemeente los je niet met geld op. Daar is een andere 'mindset' voor nodig, namelijk door de materie los te laten en te gebruiken als zaad om te laten groeien ter ondersteuning van andere gemeentes.

Annemarie Hazebroek: vertrouwen is belangrijk. Mijn ervaring is dat gemeentes best bereid zijn om samen te werken, maar de laatste stap is heel moeilijk: de een om te geven en de ander om te ontvangen. Het zou idealiter moeten kunnen, maar ik ben wel terughoudend door de praktijk.

Roelf Wind: bij jonge mensen is veel meer professionaliteit dan bij ons. Wij als ouderen vinden het lastig om dat aan jongeren te vragen.

Ds. Sita Hofstra: het leek ons een brug te ver om alle vermogens op één hoop te gooien, maar het lijkt ons wel een goed idee om regionaal of per 'oude classis' een kerkelijk bureau op te richten waar administratieve ondersteuning gebundeld wordt. Maar zorg voor het kerkgebouw bundelt ook plaatselijke betrokkenheid: dat zouden we niet los willen laten.

Ds. Sijbrand van Dijk: het gesprek wordt anders als de gemeente het gebouw niet meer kan onderhouden.

Ds. Hans Jonker (per e-mail): het geheel klinkt als een goed plan, maar voor gemeentes met veel vermogen gaat het wellicht te snel. Hij stelt voor om een kerkelijk bureau op te zetten voor beheer, bestuur en administratieve ondersteuning tegen betaling naar draagkracht.

5 Verdeling Classicale Gelden

Onze preses licht toe dat er een landelijke commissie is samengesteld die zich gebogen heeft over de vraag hoe de classicale gelden die in Utrecht geparkeerd staan ten goede kunnen komen aan alle classes. Het allerbelangrijkste punt is dat deze gelden onevenredig zijn verdeeld. Er zijn classes die veel geld in de pot hebben waar niemand aan kan komen en er zijn classes die nauwelijks geld hebben. Als commissie vinden we het een reële optie om niet te kijken naar waar het geld vandaan komt, maar vanuit een solidariteitsprincipe de totale pot beschikbaar maken voor alle classes en naar evenredigheid aan alle classes toedelen. De vraag is of al die classes bereid zijn om vanuit solidariteit die afspraak aan te gaan. Het is geld afkomstig van de gemeentes uit de oude classes, dat nu in Utrecht is gestald. Vanuit de commissie rentebaten mag daarvan een bepaald bedrag per jaar worden besteed aan projecten die bij die commissie worden ingediend.

Henk vraagt of we dit een gangbare weg vinden of dat de gelden naar afkomst moeten worden teruggegeven. Het is administratief waarschijnlijk nog wel te achterhalen welk geld bij welke classis hoort.

Enkele reacties/vragen:

'Als de mensen geen emotie meer hebben bij het geld en bij wie dat hoort, dan is het toch geen probleem'.

'In NO Groningen leven zoveel mensen in armoede. Als er dan geld te besteden valt, besteedt dat daar dan aan. Dus graag wel het geld voor deze classis houden, omdat hier veel armoede is'. Henk antwoordt: dat betekent dat het geld teruggaat naar de classis waar het vandaan komt, en dat zou kunnen betekenen dat Groningen nauwelijks iets krijgt.

'Die evenredige verdeling, hoe is dat bedoeld en om hoeveel geld gaat het? Henk antwoordt: 'het gaat om ca 3 miljoen Euro, en het idee is om dat bedrag te verdelen naar de 11 classes'. Reactie: 'dan vind ik het een net voorstel om het op deze wijze te verdelen'

Anke van Vuuren: 'Vanuit geloofspunt vind ik het belangrijk om het geld daar te besteden waar het nodig is, dus los van alle grenzen'.

Ds. Marijn Krooneman: 'mij lijkt het goed om het geld te besteden waar het echt nodig is en dan op basis van argumenten wat men met het geld wil doen'.

M. Weismann: het is geld waar niemand op rekent; dus het is voor ieder een bonus. Heel mooi gebaar om aan te geven waar het nodig is. Maar dat levert wel discussies op over waar je de grens trekt. Op basis van duidelijke criteria, prima, om geld uit die pot te trekken. Zo niet, dan verdelen over de 11 classes en iedere classis zelf die overweging laten maken.

Ds. Sita Hofstra: laten we dat geld gebruiken om te zaaien om allerlei activiteiten te organiseren, zodat we elkaar leren kennen en het kerk-zijn met elkaar willen vieren.

Daarop inhakend meldt ds. Jan Hommes dat we een festival gaan organiseren in Noordoost Groningen met muziek, ontmoeting, dans, koffie, thee, hapjes. Hij hoopt dat dit ook op andere plekken in de classis wordt uitgerold.

6 Rondvraag

- Jan Boer (PG Bovensmilde) vraagt vanwege zijn slechthorendheid om de liederen vooraf toegezonden te krijgen.

7 Sluiting.

Ds. Jan Hommes sluit de avond met ons af met gebed.